

Advokátní kancelář

Mgr. Šárka Oharková, advokátka

osvědčení České advokátní komory 13266
Praha 2, Slezská 949/32, PSČ 120 00, IČ: 76526186
www.aksoh.cz, ID datové schránky: mzadau5
oharkova@aksoh.cz, +420 777 114 244

ELEKTRONICKY

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE / Cour de justice de l'Union européenne

Kancelář Soudního dvora / Greffe de la Cour

Rue du Fort Niedergrünewald

L-2925 Luxembourg

Luxembourg

V Praze dne 13.2.2020

Žalobce: **Petr Fryč, dat. nar. 29.12.1954**
bytem Smilova 385, Pardubice, Česká republika

Právně zastoupen: *Mgr. Šárkou Oharkovou, advokátkou č. 13266*
se sídlem Slezská 949/32, 120 00 Praha 2, Česká republika

Žalovaný: **Evropská unie, zastoupena Evropskou komisí**
B-1049 Bruxelles/ Europese Commissie

Žaloba na náhradu škody ve výši EUR 4.800.000
dle článku 340 ve spojení s článkem 268 Smlouvy o fungování Evropské unie 2012/C 326/01

Přílohy:

- 1/ Plná moc advokáta, včetně osvědčení advokáta
- 2/ Rozhodnutí Komise ze dne 3.12.2007 včetně příloh
- 3/ E-mail žalovaného ze dne 15. března 2017
- 4/ Znalecký posudek Ing. Dvořáčka
- 5/ Stížnost žalobce ze dne 1.7.2016
- 6/ Odpověď Komise na stížnost žalobce ze dne 26.7.2017
- 7/ Doplnění stížnosti žalobce ze 10.5.2018
- 8/ Odpověď Komise ze dne 4.7.2018
- 9/ Rozhodnutí Tribunálu o žalobě na neplatnost GBER ze dne 15.1.2019
- 10/ Rozhodnutí Soudního dvora o odvolání proti rozhodnutí Tribunálu ze dne 5.9.2019
- 11/ Kontrolní závěr NKÚ 16/ 01
- 12/ Údaje Českého statistického úřadu o vývoji zaměstnanosti v oblasti polygrafického průmyslu
- 13/ Prezentace problematiky s názvem Dopady dotační politiky (autor žalobce), zahrnující i grafické srovnání dotovaných a nedotovaných tiskáren

I. Podstata žaloby

- 1) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že mu byla způsobena škoda z mimosmluvní odpovědnosti EU vycházející z čl. 340 odst. 2 Smlouvy o fungování Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“), resp. čl. 41 odst. 3 Listiny základních práv EU č. 2012/C 326/02 (dále jen „Listina“).
- 2) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že Komise přijala Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) (dále jen „GBER“) v takové podobě, která nezaručuje naplnění čl. 107 SFEU při jeho aplikaci.
- 3) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že Komise přijala svým rozhodnutím ze dne 3.12.2007 (viz příloha č. 2) Operační program (OPPI) v rozporu se Smlouvami a Listinou a toto rozhodnutí nezveřejnila. Žalobce se o tomto dokumentu dozvěděl až na základě žádosti, kdy této žádosti bylo vyhověno a rozhodnutí Komise včetně příloh bylo posláno e- dne 15. března 2017 (viz příloha č. 3).
- 4) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že ačkoliv Komise od žalobce dostala řadu podnětů, vč. podrobné analýzy, ze které vyplývá protiprávnost podpory uskutečňované na základě OPPI (necht si soud vyžádá na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, není již dostupný online), nekonala v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 659/1999 a nejednala v souladu se zásadou řádné správy garantované Žalobci Listinou.
- 5) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že mu v rozporu s Listinou bylo Soudním dvorem Evropské unie odepráno právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces.
- 6) **Základem mimosmluvní odpovědnosti EU je tedy podle žalobce protiprávní legislativní akt Komise, protiprávní přijetí/schválení operačního programu, který odporoval čl. 107 SFEU, nečinnost a chybný postup Komise v otázce kontroly protiprávní podpory („ex officio“ i na podnět žalobce), a dále protiústavní rozhodnutí Soudního dvora EU o žalobě na neplatnost GBER.**

II. Úvod

- 7) Žaloba předkládaná Soudnímu dvoru EU (dále jen „SDEU“) není pouhou výzvou Soudnímu dvoru k posouzení mimosmluvní odpovědnosti EU v konkrétním případě jednoho podnikatele poškozeného činností, resp. nečinností orgánů EU, je výzvou Soudnímu dvoru k posouzení celého chybně nastaveného a chybně fungujícího systému dotací v EU, který v dlouhodobém horizontu ohrožuje samu podstatu principů, na kterých je EU postavena. Zároveň jde i o výzvu Soudnímu dvoru, aby napravil demokratický deficit, který způsobuje hypertrofované postavení Evropské komise v oblasti státní podpory, které narušuje systém brzd a protiváh a tím i samu podstatu dělby moci v EU.
- 8) Jedním z nejdůležitějších principů, na kterých vyrostla EU, je zásada společného (jednotného) trhu a nenarušování hospodářské soutěže podnikatelů na něm působících. Neboť právě

konkurence bez státních zásahů umožňuje neustálý pokrok a je motorem hospodářského růstu, který umožňuje zvyšování životní úrovně občanů EU.

- 9) To je důvod, proč státní podpora je v principu zakázána, a to Smlouvami a právními předpisy nejvyšší právní síly.
- 10) Historicky se ukázalo, že dochází k občasným selháním trhu, způsobeným například znevýhodněním malých a středních podniků, znevýhodněním některých regionů a skupin obyvatel, či některých činností, nezbytných pro zachování hodnot, na kterých je evropská civilizace historicky založena. I z těchto důvodů byly ze zákazu umožněny určité, ospravedlnitelné, výjimky.
- 11) Časem však rozsah výjimek a systém jejich aplikace (včetně systému kontroly, který žalobce považuje za prakticky nefunkční) dosáhly takových rozměrů, že již prakticky nelze hovořit o výjimkách, ale o systému, kdy se bez státní podpory prakticky nelze účastnit hospodářské soutěže a prosperují zejména státem podporovaná odvětví. To má za důsledek hospodářské zaostávání EU, které se EU paradoxně snaží vyřešit zvýšením státních podpor.
- 12) Žalobce se touto žalobou snaží dokázat pochybení a odpovědnost orgánů EU ve svém případě, nicméně se domnívá, že vytýkaná jednání mají širší až systémový dopad. Žalobce věří, že je na Soudním dvoru posoudit, zda není v zájmu EU zevšeobecnit závěry, ke kterým dojde, i na vady legislativních aktů Evropské komise a Evropské rady, na vady v činnosti Evropské komise v oblasti schvalování programů státní podpory, na nedostatečné nastavení pravidel kontrolní činnosti Evropské komise v oblasti kontroly protiprávně poskytnutých podpor, a v neposlední řadě i na pravidla, podle kterých sám Soudní dvůr rozhoduje o žalobách na legislativní akty EU. Neboť, jak žalobce tvrdí a dokládá dále, právě kombinací těchto odděleně nastavených činností dochází nejen k nespravedlnostem v konkrétních případech, ale k ohrožení demokratické podstaty EU a principů, na kterých vyrostla a kterými se formálně pyšní.
- 13) Žalobce si uvědomuje význam a složitost problematiky systému státních podpor, jeho kontroly a možné obrany postiženého jednotlivce, ve které se prolíná právo a ekonomie. Proto si (jako součást žaloby) dovoluje včlenit do žaloby i vysvětlení některých pojmů z ekonomie a úvahy, které by se daly nazvat „společenskými“ argumenty. Dle přesvědčení žalobce je samotná právní analýza bez uvedení těchto souvislostí pro kvalifikované posouzení žaloby nedostatečná. Předřazení některých obecných argumentů snad navíc přispěje k lepší pochopitelnosti textu žaloby.

III. Teoretická východiska

- 14) V obecné rovině lze říci, že jakákoliv přípustná státní podpora je podmíněna třemi předpoklady:
 - **Společným zájmem**
 - **Adicionalitou**
 - **Nákladovou efektivností**

Společný zájem

- 15) Při posuzování společného zájmu se střetávají různé ústavní zásady a principy, zájmy společenské a individuální, legislativně zakotvené i teoretické. Při posuzování přitom musí

každý orgán EU vycházet z principu proporcionality a subsidiarity, jak je blíže uvedeno v Protokolu 2 k SFEU.

- 16) Princip subsidiarity znamená zásadu, podle níž se má rozhodovat na co nejnižší úrovni, na které je možné efektivně řešit problém. V oblasti státní podpory můžeme dovodit, že **státní podpory by měly řešit pouze situace, kdy selhává trh**, tedy kdy peníze, které stát nechá daňovému poplatníkovi, nejsou schopny motivovat žádného výrobce k tomu, aby vyrobil výrobek či poskytl službu, kterou by daňový poplatník zaplatil. Celkem snadno se takováto selhání trhu dají dovodit u čistě veřejných statků, tedy statků, které charakterizuje zejména nedělitelnost spotřeby, nevyločitelnost ze spotřeby a nulové mezní náklady na spotřebu každého dalšího spotřebitele. Selhání trhu v případech, kdy nejde o čistý veřejný statek, je již potřeba dokazovat a zpravidla bude hlavním argumentem neschopnost trhu zajistit naplnění nějaké hodnoty, která je společností masivně sdílena. V každém případě by selhání trhu a uvedení argumentů mělo být součástí odůvodnění každé státní podpory, neboť ta je vždy vykoupena hodnotami, které nevzniknou díky tomu, že daňovým poplatníkům ubude prostředků, za které by si koupili to, co chtějí.
- 17) Princip proporcionality řeší kolizi dvou či více chráněných subjektivních práv stojících proti sobě tak, že hodnotnější subjektivní právo by mělo být chráněno s minimálním omezením práva méně hodnotného. Test proporcionality používaný v takovém případě zahrnuje tři subtesty:
- test vhodnosti, kdy orgán zkoumá, zda opatření omezující určité základní právo umožňuje dosáhnout stanovený cíl;
 - test potřebnosti (nutnosti), kdy orgán zkoumá, zda by stanoveného cíle nebylo možné dosáhnout jinými opatřeními či postupem, kterým by bylo dosaženo stejného cíle, avšak bez zásahu do jiného chráněného práva;
 - test poměrování, kdy orgán zkoumá závažnost proti sobě stojících práv, v rámci kterého zvažuje empirické, systémové, kontextové a hodnotové argumenty.
- Při rozhodování o státní podpoře tedy všechny orgány musí identifikovat nejen podpořené hodnoty, chráněné zájmy a práva, ale i hodnoty, chráněné zájmy a práva, která opatřeními státní podpory budou porušena, a všechny tyto podrobit výše zmíněnému testu proporcionality.

Adicionalita

- 18) Adicionalitu je možné v tomto kontextu chápat dvěma způsoby.
- a) Státní podpora nemá nahrazovat běžné zdroje financování používané soutěžiteli při jejich hospodářské činnosti.
 - b) Hodnoty, které vzniknou díky státní podpoře, by bez státní podpory nevznikly.
- Ex-ante analýza předcházející každému opatření podpory by tedy měla obsahovat jak analýzu opatření podpory z hlediska nahrazení standardních zdrojů financování, tak z hlediska hodnot vzniklých na základě opatření podpory ve srovnání s hodnotami, které by vznikly, pokud by k opatření podpory nedošlo.

Nákladová efektivnost

- 19) V praxi se můžeme pro nákladovou efektivnost setkat s termínem Cost Benefit Analýza (CBA).
- 20) Nákladovou efektivností se rozumí takové rozdělení (alokace) omezených ekonomických zdrojů mezi jednotlivé možnosti jejich využití, při kterém jednotlivec či **společnost jako celek získává**

maximální užitek. Rozdělení ekonomických zdrojů je efektivní, nemůže-li jednotlivec nebo společnost zvýšit celkové uspokojení svých potřeb změnou způsobu, kterým těchto zdrojů využívá. Alokační efektivita ekonomiky jako celku pak závisí na tom, zda společnost vyrábí právě ty druhy zboží a služeb, které lidé nejvíce požadují, zda jsou ekonomické zdroje používány tak, aby jejich přínos byl maximální, či zda zboží a služby získávají lidé, kterým přináší nejvyšší užitek.

- 21) Pro posuzování nákladové efektivnosti opatření státní podpory jsou klíčové dva přístupy. Posuzování nákladové efektivnosti z hlediska Paretova zlepšení a z hlediska Kaldor-Hicksova kompenzačního kritéria. Pro posuzování nákladové efektivnosti je nezbytné, aby opatření státní podpory obsahovalo jednoznačné indikátory, podle kterých se posuzují pozitivní i negativní dopady státní podpory na všechny dotčené – tedy jak na všechny zúčastněné soutěžitele, tak na všechny daňové poplatníky.
- 22) Paretovo zlepšení je situace, kdy si aspoň jeden ze soutěžitelů polepší, aniž by došlo ke zhoršení pozice jiných. Paretovo zlepšení je typické pro dobrovolné obchodní vztahy, kde každý soutěžitel v každém okamžiku maximalizuje poměr výnos/náklad. K Paretovu zlepšení v zásadě nemůže docházet, pokud do posuzovaného systému zahrneme i daňové poplatníky, neboť ti si v každém případě pohorší, již tím, že zaplatili daně, ze kterých se státní podpora financuje. Paretovo zlepšení je nicméně aspekt, který by měl být hodnocen v rámci ex-ante zkoumání dopadů státní podpory na hospodářskou soutěž, tedy dopadů státní podpory na nepodpořené soutěžitele.
- 23) Kaldor-Hicksovo kritérium již může do úvah o nákladové efektivnosti při hodnocení státní podpory zahrnout i daňové poplatníky. Uplatní se tak, že se alespoň teoreticky poměří celkový užitek, který ze státní podpory vznikne, se ztrátami, které vzniknou u těch, jejichž chráněná práva a zájmy byly státní podporou poškozeny. Příkladem může být státní podpora při zbudování letiště či dopravní komunikace, jejichž užitek zpravidla převyší škody, které vzniknou zásahem do chráněných práv dotčených osob, například daňových poplatníků, jejichž užitek však vzroste lepší dopravní dostupností, úsporou času apod.. Jiným příkladem může být vyvlastnění pozemku (například pod dopravní komunikací). Na takovém příkladě lze dobře demonstrovat zásadu, že pokud je zásah do chráněných práv (vlastnictví) dostatečně masivní, je třeba tento zásah kompenzovat finančně (vyvlastnění pouze za náhradu). Poměrování celkového užitku vzniklého v důsledku státní podpory vůči jejím negativním důsledkům by mělo být rovněž součástí ex-ante analýzy.

Zásady právního státu

- 24) EU je právním státem, státní moc je tedy omezena a podřízena právu. Žalobce považuje za vhodné zopakovat některé zásady, z nichž žaloba vychází, byť předpokládá, že je soud zná.
- 25) Moc zákonodárná je vázána ústavou, moc výkonná a moc soudní jsou vázány ústavou a zákony a veškerá státní moc je vázána úctou k právům a svobodám člověka a občana. Existuje tedy tzv. panství práva nad státem a státní mocí, kdy sám stát je vázán právem, které vytváří. Jednotnost a nerozporuplnost právního řádu, která je základem právní jistoty, je založena mj. na principu „lex superior derogat inferiori“, tedy zásadě, že legislativní akt nižší právní síly

nemůže být v rozporu s legislativním aktem právní síly vyšší, může jej pouze upřesňovat či rozpracovávat, a to pouze v mezích zmocnění.

- 26) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem a způsobem stanoveným zákonem. Státní orgány jsou tedy při své činnosti vázány právními předpisy a musí postupovat v souladu s nimi a způsobem, který je v nich naznačen.
- 27) Pro jednotlivce naopak platí zásada, že co není zakázáno, je povoleno, tedy že každý může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Jednotlivec by tedy neměl být postihován činností státních orgánů, která není vykonávána na základě zákonného zmocnění a způsobem, který zákon předpokládá. I zde však platí podřízenost Ústavě (Smlouvám a Listině základních práv), zásadám a principům v ní obsažených.
- 28) Právní stát je založený na dělbě moci mezi moc zákonodárnou, výkonnou a soudní.
- 29) Rada a Komise jsou orgány moci výkonné, jednají tedy pouze na základě výslovného zmocnění a způsobem v zákonech a Ústavě uvedených. Akty moci výkonné jsou neplatné, jdou-li nad rámec zákonného zmocnění či odporují-li Ústavě.
- 30) Moc soudní (Soudní dvůr EU - SDEU) je odpovědná za nalézání spravedlnosti a dohlíží na princip legality popsany výše. Řeší spory mezi jednotlivými subjekty a dohlíží na jednotnost a nerozporuplnost právního řádu. Při svém rozhodování je vázán (sestupně) Ústavou, zákony a legislativními akty nižší právní síly. Postupuje v souladu se zásadou proporcionality při dodržování principů právního státu, na kterých EU stojí.
- 31) Jakýkoliv akt moci výkonné, tedy i takový, který exekutivnímu orgánu poskytuje širokou možnost uvážení, je v právním státě soudní mocí přezkoumatelný. Soud při tom zkoumá jak naplnění zákonných podmínek pro vydání takového aktu a jeho formální náležitosti, tak přezkoumává zákonnost a ústavnost obsahu aktu. Pokud by soud odmítl akt přezkoumat, šlo by o zásah do principu svrchovanosti práva a upřednostnění politiky nad právem.

Výjimečnost a podmínky státní podpory

- 32) V čl. 107 odst. 1) SFEU se uvádí, že „Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.“
Zároveň čl. 107 odst. 2) SFEU taxativně vyjmenovává výjimky z této zásady, motivované cíli, které (dle mínění ústavodárce) vyvažují zájem na nenarušování hospodářské soutěže.
Čl. 107 odst. 3) dále stanovuje oblasti, které **mohou** být považovány za slučitelné se společným trhem, resp. odkazuje na určení jiných takových oblastí Radou. Tyto oblasti, resp. zmocnění k jejich určení Radou jsou však již **podmíněné**.
- 33) Zásada z čl. 107 odst. 1) SFEU plně koresponduje se svobodou podnikání tak, jak je upravena v čl. 16 Listiny základních práv EU, neboť jakýkoliv zásah do hospodářské soutěže ovlivňující společný trh tuto svobodu porušuje, navíc pokud je selektivní a diskriminační.
- 34) Čl. 108 a 109 SFEU déle upravují mechanismus oznamování a schvalování (a posuzování) podpor, resp. zmocňují Radu, resp. Komisi k vydání nařízení, na jehož základě bylo přijato

Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER), kterému předcházelo nařízení Rady 994/98.

- 35) Z dikce čl. 108 odst. 1) a odst. 2) ve spojení s kondicionálem obsaženým v čl. 107 odst. 3) SFEU lze úspěšně dovodit, že nejde o ústavní „bianco šek“ pro orgány výkonné moci určit jakoukoliv z vyjmenovaných či jimi dodatečně určených oblastí za slučitelnou se společným trhem, ale o možnost, která je podmíněna. Podmíněna základní zásadou, že státní podpora mající vliv na společný trh je výjimečným opatřením, které řeší selhání trhu a/nebo je kompenzováno naplněním jiných cílů, na kterých je postavena myšlenka EU, v duchu zásady proporcionality. Selhání trhu, resp. předpoklad naplnění jiných cílů, které vyvažují porušení zásady nezasahovat do hospodářské soutěže, je potřeba dokazovat.
- 36) Ve prospěch zásady, že do hospodářské soutěže na společném trhu nejsou přípustné zásahy hovoří i dikce věty první pododstavce třetího čl. 108 odst. 2 SFEU, kdy je vyžadováno jednomyslného (tedy kvalifikovaného) rozhodnutí Rady pro případ, kdy státní podpora porušuje zásadu stanovenou v čl. 107 SFEU (a/nebo z ní odvozeného a jím limitovaného nařízení podle čl. 109), neboť podmiňuje takové rozhodnutí mimořádnými okolnostmi.
- 37) V článku 52 odst. 1 Listiny je stanoveno, že *„Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto listinou musí být stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.“* **Omezení výkonu práv se tedy děje pouze zákonem, nikoliv na základě zákona.** Jde o jednoznačné stanovení mantinelů pro výkonnou moc, že nemůže zasahovat do základních práv občanů EU nad rámec toho, co formuluje zákon, resp. Smlouvy.
- 38) Čl. 54 Listiny pak stanoví, že *„Žádné ustanovení této listiny nesmí být vykládáno tak, jako by dávalo jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopustit se činu zaměřeného na zmaření kteréhokoli z práv a svobod uznaných v této listině nebo na jejich omezení ve větším rozsahu, než tato listina stanoví.“* Neobstojí tedy ani případný argument o provádění zásad z Listiny legislativními a exekutivními akty podle čl. 52 odst. 5 Listiny.
- 39) **GBER tedy upravuje pouze způsob schvalování opatření státní podpory tím, že některé oblasti vyjímá ze standardního ohlašovacího/schvalovacího režimu, nicméně nijak se nedotýká požadavku, aby jakákoliv podpora splňovala základní požadavek uvedený v čl. 107 SFEU.**
- 40) Pro komplexnost posouzení této problematiky je relevantní dále čl. 17 odst. 1 věta druhá Listiny. Ta stanovuje zásady pro případ, že je ve veřejném zájmu někdo zbaven majetku. Zásah do svobody podnikání prostřednictvím státní podpory za zásah do majetku lze považovat, neboť zhoršení konkurenceschopnosti soutěžitelů má přímý vliv na jejich ekonomickou aktivitu, a tedy i na hodnotu jejich majetku.
- 41) Je tedy možné shrnout, že do hospodářské soutěže lze zasáhnout pouze
- v oblastech taxativně stanovených zákonem (Smlouvami)
 - v oblastech vyjmenovaných SFEU jako podmíněné (nebo určené Radou, resp. Komisí), přičemž musí být doloženo selhání trhu či předpoklad naplnění jiných cílů společného zájmu kompenzujících ztráty nepodpořených soutěžitelů
 - za podmínky spravedlivého odškodnění v přiměřené lhůtě pro znevýhodněné soutěžitele (viz

výše zmíněné Kaldor-Hicksovo kompenzační kritérium).

Na výše uvedené ústavní požadavky nemá vliv způsob ohlašování/schvalování podpor, tedy zda jsou jednotlivá opatření vyjmuta z oznamovací povinnosti vůči Komisi či nikoliv.

Činnost Komise v oblasti protiprávních podpor

- 42) Pro posuzování této činnosti je podstatná SFEU a Nařízení Rady (ES) č. 659/1999.
- 43) Komise má povinnost neustále zkoumat režimy podpory existující v členských státech a navrhuje vhodná opatření. V případě, že existuje podezření na protiprávnost podpory, tedy že nějaká podpora není slučitelná s vnitřním trhem podle čl. 107 (i zde je v nařízení Rady uváděn pouze článek 107 SFEU, nikoliv články 108 a 109, které by přezkum snad měly vylučovat), Komise má za povinnost tedy zkoumat i podpory uskutečňované na základě GBER.
- 44) Komise zkoumá opatření podpory z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu. V případě, že opatření podpory narušuje společný trh, prohlásí takovou podporu za neslučitelnou se společným trhem. Protiprávní podpory se vrací.
- 45) Podnět/stížnost Komisi může podat soutěžitel, který se domnívá, že je poškozen protiprávní podporou. Prošetřování takového podnětu je analogií správního řízení.
- 46) Zásadě řádné správy odpovídá i povinnost Komise odůvodnit své rozhodnutí (čl. 41 odst. 2) písm. c)) Listiny.

Lhůta pro podání žaloby na neplatnost legislativního aktu

- 47) Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce, jak uvedeno dále, činí EU odpovědnou i za protiprávní rozhodnutí SDEU, který zamítl jeho žalobu na zrušení GBER jako zjevně neopodstatněnou, považuje za vhodné rozebrat i otázku počítání lhůt pro tyto žaloby.
- 48) Posuzování lhůty pro podání žaloby na neplatnost legislativního aktu EU vychází z článku 263 SFEU. Cílem této lhůty je zajištění právní jistoty tím, že se zamezí neomezenému zpochybňování unijních aktů zakládajících právní účinky.
- 49) Proti zajištění právní jistoty, která chrání především orgány EU, však stojí principy stanovené právními předpisy stejné právní síly a ústavní principy hájící oprávněné zájmy jednotlivců. Jde například o přístup ke spravedlnosti (zákaz „denegatio iustitiae“), právo jednotlivce na řádnou správu či uplatnění zásady „lex superior derogat inferiori“ a z ní vyplývající právní jistota jednotlivce, že právní předpis vyšší právní síly má vždy přednost před právním předpisem nižší právní síly.
- 50) Přepjatě formalistické uplatňování dvouměsíční lhůty pro podání žaloby na neplatnost legislativního aktu Komise či Rady odporujícího Smlouvám by tedy umožnilo existenci a aplikaci protiústavních legislativních aktů výkonné moci, které nebyly ve lhůtě žalovány.
- 51) Složitost a velká míra abstrakce ve formulacích, které jsou v legislativních aktech používány, zpravidla neumožňují jednoznačnou identifikaci protiústavnosti legislativního aktu bez zkušenosti s jeho aplikací. Aplikace legislativního aktu navíc souvisí i s aplikací opravných prostředků (v případě GBER jde o stížnost ke Komisi, resp. podnět k zahájení řízení o posouzení protiprávnosti podpory a jejímu vrácení). Až reálné naplnění legislativního aktu tedy může ukázat jeho protiústavnost.

- 52) Z výše uvedeného vyplývá, že SDEU při rozhodování o lhůtě k podání žaloby na neplatnost legislativního aktu musí brát v potaz i jiné oprávněné zájmy a zásady, nežli mechanicky postupovat podle článku 263 SFEU, zejména vycházet z individuálního případu aplikace legislativního aktu a zohlednit dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby na neplatnost legislativního aktu poté, co se žalobce dozvěděl, že způsob aplikace legislativního aktu je v rozporu se Smlouvami. Podle zásady „iura novit curia“ (soud zná právo) navíc SDEU při svém rozhodování musí postupovat v kontextu celého právního řádu „ex officio“, tedy z úřední povinnosti, neboť je jediným orgánem v systému trojího dělení moci, který může zajistit jednotnost a nerozporuplnost právního řádu.
- 53) K zachování právní jistoty, a tedy naplnění cíle, který vedl ústavodárce k formulování lhůty v čl. 263 SFEU, navíc dostačuje, pokud SDEU sice rozhodne o zrušení legislativního aktu „ex tunc“, nicméně uvede ty účinky zrušeného právního aktu, které zůstávají zachované (čl. 264 SFEU).

IV. Podmínky uplatnění mimosmluvní odpovědnosti

- 54) Uplatnění mimosmluvní odpovědnosti EU předpokládá:
- Vznik škody
 - Závažné porušení norem EU (resp. zjevné a závažné překročení mezí posuzovací pravomoci orgánu EU tam, kde má orgán EU posuzovací pravomoc)
 - Porušení normy zakládají práva jednotlivce
 - Příčinná souvislost mezi porušením práva orgány EU a vznikem škody
- 55) Žalobce tvrdí a dále dokazuje, že v jeho případě jsou splněny všechny výše uvedené podmínky a ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti EU došlo.

V. Skutkový stav

Okolnosti případu

- 56) Žalobce v letech 1997 až 2014 podnikal v polygrafickém průmyslu na území České republiky. Během tohoto období vybudoval polygrafickou společnost Východočeská tiskárna, spol. s r.o., IČO: 60933496, se sídlem Husovo náměstí 54, 533 04 Sezemice, Česká republika (dále jen „Společnost“). Investice do polygrafického vybavení žalobce, resp. Společnost, financoval jako řádný podnikatel zejména pomocí bankovních a leasingových společností a vlastního zisku. Veškeré zdroje pro investice tak byly financovány z tržeb společnosti. Návratnost těchto investic žalobce řádně kalkuloval podle standardních ekonomických metod a sledování vývoje trhu.
- 57) Společnost před rokem 2007, kdy byly zahájeny dotační programy, vykazovala zisk ročně zhruba 10 milionů Kč při obratu 180 milionů Kč ročně a byla zcela zdravá a plně konkurenceschopná.

- 58) V letech od 2004 a zejména od r. 2007 - 2014 zahájila Česká republika programy dotační podpory podnikání zejména tzv. OPPI (Operační program Podnikání a Inovace). Operační program Podnikání a inovace (OPPI) byl základním programovým dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v programovém období 2007 – 2013. OPPI navazoval na OP Průmysl a podnikání z období 2004 – 2006 a zároveň se jednalo o předchůdce současného OP PIK. Finanční prostředky z OPPI mohli čeští podnikatelé využít na spolufinancování podnikatelských projektů ve zpracovatelském průmyslu a souvisejících službách. Řídícím orgánem bylo Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, program byl přijat rozhodnutím Komise ze dne 3.12.2007 (viz příloha č. 2).
- 59) V rámci tohoto dotačního programu byly na dotacích vyplaceno vybraným jednotlivým podnikatelům v polygrafii prostředky, ze kterých si tyto vybrané společnosti pořídily hodnoty přímo související s podnikáním v polygrafii, zejm. tiskařské stroje, budovy apod.
- 60) Konkurenční výhoda dotovaných podniků spočívá ve skutečnosti, že dotační program OPPI Rozvoj v tzv. podporovaných regionech poskytoval až 60% financování soukromých podnikatelských projektů. Výrazně levnějším financování investic mohou takto zvýhodnění konkurenti docílit podstatného snížení provozních nákladů až o 25-30%. Sekundární výhoda pak spočívá v tom, že dotovaný podnikatel může získat tiskový stroj s vlastnostmi, které skýtají další konkurenční výhody v podobě úspory na nákladech za provoz, které se promítají do ceny a další výhody jako je kratší dodací lhůta, širší portfolio výrobků apod. Nutno zdůraznit, že takovou výhodu by při běžném financování podnikatel nezískal nebo by ji mohl uskutečnit až po splacení stávajících strojů. K tomuto viz blíže znalecký posudek Ing. Dvořáčka (příloha č. 4)
- 61) V důsledku takto realizované státní podpory došlo na polygrafickém trhu k značnému narušení hospodářské soutěže, když dotačně zvýhodnění podnikatelé mohli při zachování zisku snížit ceny díky financování podnikatelských investic z veřejných prostředků bez povinnosti je vrátit. Následkem dumpingových cen konkurence musela firma žalobce podnikání ukončit, jelikož nemohla konkurovat dotačně zvýhodněným podnikatelům.
- 62) Výše zmíněná veřejná podpora tedy poskytla výraznou konkurenční výhodu dotovaným podnikatelům oproti těm podnikatelům, kteří obdobnou tiskařskou infrastrukturu zakoupili za běžných tržních podmínek, zejm. na leasing, což byl právě případ Společnosti. Pro Společnost byla nastalá situace likvidační.

Vznik škody

- 63) V důsledku výše popsané veřejné podpory, která byla poskytnuta konkurentům žalobce, byl žalobce, resp. Společnost v hospodářské soutěži poškozen takovým způsobem, který nejprve vedl ke snížení ročního obrátu a ke snížení ročního zisku v řádech milionů korun českých. Nicméně s ohledem na několikaleté trvání veřejné podpory a s tím související neuspokojivou ekonomickou situaci Společnosti, bylo na základě usnesení Krajského soudu v Hradci Králové rozhodnuto o prohlášení konkursu.
- 64) Dle § 246 zákona č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobu jeho řešení („**Insolvenční zákon**“) platného a účinného v České republice platí, že *prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty,*

rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností. Žalobce tedy ode dne prohlášení konkursu nemohl vykonávat ve Společnosti svá práva jako společník a definitivně byl zbaven svých aktiv, která pro něj jeho podíl na Společnosti představoval.

- 65) Příčinná souvislost mezi závažným zásahem do hospodářské soutěže (nad rámec Paretova zlepšení) a vznikem škody je podle žalobce zjevná – konkurence, která pořídila část svých aktiv za zlomek ceny, za kterou svá aktiva pořizoval žalobce, snížila ceny pod náklady (při zachování ziskovosti); v takové konkurenci Společnost žalobce přes veškerou snahu žalobce neobstála a musela ukončit činnost.

Řízení zahájená žalobcem

- 66) OPPI značně poškodil hospodářskou soutěž a ovlivnil společný trh. Žalobce o této skutečnosti uvědomil Komisi svojí stížností ze dne 1.7.2016 (viz příloha č. 5). Komise nereagovala. Žalobce tedy kontaktoval pražskou kancelář Komise a při ústním jednání opět popsal svoje argumenty. Až na základě této iniciativy Komise zareagovala v lednu 2017 (tedy po půl roce) a ve své reakci uvedla, že „prima facie“ nevidí v realizaci OPPI pochybení (viz příloha č. 6).
- 67) S touto odpovědí se žalobce nesmířil a inicioval konferenční hovor se zástupcem Komise, během kterého byly opakovány argumenty. Reakcí zástupce Komise bylo konstatování, že argumenty jsou nedostatečné, že není role Komise poskytovat argumenty poškozenému a že žalobce má písemně uvést podrobnější výhrady k OPPI.
- 68) Žalobce následně doplnil původní stížnost Komisi dne 10.5.2018 podáním, které již obsahovalo řadu příkladů porušení formálních i věcných pravidel pro uskutečňování státní pomoci v rámci OPPI (viz příloha č. 7). Komise na doplnění stížnosti reagovala dne 4.7.2018 opět odmítavě (viz příloha č. 8). V souvislosti s doplněním stížnosti si žalobce vyžádal Rozhodnutí Komise ze dne 3.12.2007, které bylo neveřejné.
- 69) Žalobce se následně obrátil na Soudní dvůr Evropské unie s žalobou ze dne 24.8.2018 na neplatnost Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům, Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (GBER) a Nařízení Komise (ES) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (GBER). Žaloba byla u Evropského soudního dvora vedena pod spisovou značkou T-513/18. O této žalobě bylo rozhodnuto usnesením Tribunálu (sedmého senátu) ve věci T-513/18 dne 15. ledna 2019 (viz příloha č. 9), definitivně pak bylo rozhodnuto Usnesením soudního dvora (osmého senátu) ve věci C-23/19 P ze dne 5. září 2019, doručeno žalobci 13. září 2019, kdy kasační opravný prostředek byl zamítnut (viz příloha č. 10).
- 70) Soudní dvůr Evropské unie se v řízení v prvním stupni i v následném odvolacím řízení odmítl zabývat meritem věci (oprávněností legislativního aktu vydaného Komisí) a žalobu odmítl (resp. odvolání zamítl) jako zjevně nepřipustnou z důvodu zmeškání dvouměsíční lhůty vyplývající

z čl. 263 pododst. 6 SFEU.

VI. Analýza protiprávního jednání orgánů EU

- 71) Pro správné pochopení podstaty pochybení orgánů EU považuje žalobce za nutné srovnat činnost orgánů EU, jejichž protiprávní postup zakládá podle žalobce mimosmluvní odpovědnost EU za škodu, tak, jak měla podle žalobce vypadat, s tím, jak reálně proběhla.
- 72) Protože mimosmluvní odpovědnost EU podle žalobce vyplývá ze čtyř samostatných, nicméně vzájemně provázaných jednání, které tvoří logický celek dokazující systémové selhání oblasti legislativní úpravy, realizace a kontroly státní podpory, je dále popsáno každé jednání samostatně.

GBER

- 73) Rada je čl. 109 SFEU zmocněna určit svým nařízením oblasti, ve kterých není vyžadován standardní proces, kdy Komise posuzuje návrh státní podpory a testuje jej na soulad s čl. 107 SFEU. Rada přijala nařízení 659/1999 a zmocnila v něm (v souladu s čl. 108 odst. 4 SFEU) Komisi k vydání nařízení, kterým upraví podmínky pro poskytování státní podpory mimo standardní schvalovací režim „ad hoc“. Komise přijala nařízení 70/2001, resp. 800/2008, resp. 651/2014 (GBER).
- 74) Rada ani Komise však nemohly svým nařízením jít nad rámec čl. 107 SFEU, jejich role má spočívat v nastavení podmínek státní podpory tak, aby členské státy, které státní podpory ve „vyjmutých“ oblastech realizují, nemohly realizovat státní podporu, která by byla v rozporu se zásadou nezasahování do hospodářské soutěže, i když je vyjmuta ze standardního řízení před Komisí. I proto stále trvá (SFEU ustanovený a garantovaný) dohled Komise nad režimy podpory i ve vyjmutých oblastech, i proto je k dispozici (alespoň teoreticky) řízení o navrácení protiprávní podpory, i proto se EU deklaruje stále jako tržní ekonomika, tedy ekonomika, která produkuje zboží a služby, které si dobrovolně opatřují zákazníci ve snaze optimalizovat poměr výnos/náklad, nikoliv zboží a služby, které určí politici a úředníci.
- 75) Dle žalobce jde o správný záměr vyplývající z uplatnění principu subsidiarity, kdy jednotlivé členské státy mají přímo realizovat evropská pravidla jednotná pro společný trh za dohledu a pod kontrolou Komise.
- 76) Aby GBER garantovalo realizaci zásady z čl. 107 SFEU, dle mínění žalobce mělo obsahovat (kromě jiného) zejména:
- a) zásady pro uplatnění principu proporcionality v rozhodování o státních podporách v členských státech (o principu proporcionality viz výše)
 - b) stanovení pravidel pro ex-ante analýzy zpracovávané na úrovni členských států, ze kterých mělo vyplývat mj.:
 - jak v oblasti zamýšlené podpory dochází k selhání trhu (vč. metodiky pro stanovení objektivních indikátorů toto selhání dokládajících), které není možné vyřešit pomocí standardních tržních mechanismů (je potřeba odlišit selhání trhu od případu, kdy na trhu prostě chybí poptávka po určitých produktech či službách)
 - jak zamýšlenou podporou dojde k výše zmíněnému Paretovu zlepšení (důkaz reálnosti očekávání, že podporou nedojde ke zhoršení pozice nepodpořených subjektů na trhu)

- jak, pokud nedojde pouze k Paretovu zlepšení, ale dojde ke zhoršení pozice některých nepodpořených subjektů na trhu, budou tyto odškodněny (Kaldor-Hicksovo kompenzační kritérium, resp. čl. 17 odst. 1 věta druhá Listiny), vč. rozpočtu na tyto kompenzace; náklady na uskutečnění programu podpory by měly být vedeny ve zvláštním rozpočtu, aby nebyly ovlivněny náklady běžného rozpočtu orgánů realizujících podporu, tento rozpočet by měl být veřejný

- jaké hodnoty jsou podporou dotčeny (vč. důsledků na daňové poplatníky, pro které je podpora nákladem) a jaké hodnoty budou vytvořeny; vzájemné porovnání všech dotčených hodnot podle zásady proporcionality a jejich analýza (CBA)

- pravidla pro sestavení rozpočtu nákladů na realizaci podpory a jejich zahrnutí do CBA

- důkaz, že podpora nenahrazuje standardní tržní mechanismy a že by bez uskutečnění podpory nebyly vytvořeny hodnoty, které mají být vytvořeny s jejím přispěním

- stanovení indikátorů charakterizujících stav před uskutečněním podpory a metodiku jejich objektivního zjištění (k porovnání s ex-post analýzou) a další.

c) stanovení pravidel pro průběžné analýzy vycházejících z průběžných kontrol v období uskutečňování programu podpory

d) stanovení pravidel pro ex-post analýzy tak, aby došlo k objektivnímu vyhodnocení vlivu podpory na tržní selhání a hospodářskou soutěž, mj.:

- srovnání předpokladů z ex-ante analýzy se stavem po uskutečnění podpory pomocí identických objektivních indikátorů, a to jak z hlediska selhání trhu, tak z hlediska hospodářské soutěže, tak i z hlediska naplnění cílů

- provedení ex-post CBA z hlediska Kaldor-Hicksova kompenzačního kritéria, tedy poměření nákladů a dopadu na podpořené hodnoty v porovnání s náklady a dopadem na hodnoty nepodpořené, vč. nákladů na odškodnění

- vyúčtování schváleného rozpočtu administrativních nákladů na realizaci podpory (a jeho zahrnutí do ex-post CBA)

- zahrnutí případných soudních sporů, nákladů na kontrolu a nákladů na vracení protiprávní podpory do hodnocení

- vyhodnocení pro účely dalších podpor.

e) metodiku kontroly celého procesu uskutečňování podpory – od obsahu plánu opatření podpory, přes výzvy, administraci, přidělení a kontroly čerpání, vč. sankcí

f) jednotné zásady pro zadávání veřejných zakázek tak, aby nedocházelo k navýšení pořizovacích nákladů dohodou mezi kupujícím a předem vybraným dodavatelem, vypsání veřejné zakázky s parametry, které splňuje pouze daný předem vybraný dodavatel

g) pravidla zajišťující, aby podpory v jednom členském státě neovlivňovaly hospodářskou soutěž v jiném členském státě, tedy mj.:

- povinnost zohlednit vliv na hospodářskou soutěž v jiných státech společného trhu, vč. proporcionálního posouzení plánované podpory z hlediska této konkurence

- zajistit transparentnost plánování, uskutečňování a kontroly státní podpory tak, aby nedocházelo k diskriminaci soutěžitelů z jiných členských států (tedy zejména zajistit celoevropskou databázi plánování, uskutečňování a kontroly dostupnou ve všech jazycích EU)

- jednoznačně určit, že proces realizace státní podpory je specifický druh správního řízení podléhající pravidlům správního řízení, vč. možnosti soudního přezkumu

f) další pravidla, zajišťující naplnění ústavních a zákonných podmínek státních podpor realizovaných členskými státy, vč. způsobu jejich kontroly Komisí

77) Aktuální GBER upravují pouze některá pravidla vyplývající z nařízení Rady 659/1999, která není zmocněna posuzovat soulad podpory s čl. 107 SFEU, pouze určit oblasti, které jsou vyjmuty ze

standardního řízení, ve kterém Komise posuzuje soulad podpory s čl. 107 SFEU. Neřeší otázku posuzování selhání trhu, nevytváří předpoklady dosažení Paretova zlepšení, neposkytují návod na uplatnění zásady proporcionality v případě uplatnění Kaldor-Hicksova kompenzačního kritéria, nestanovují podmínky analýz a kontroly, metodiku vypracování indikátorů, není prováděna CBA, požadavek adicionality je redukován na požadavek, aby podpořený projekt začal až po odeslání žádosti o poskytnutí státní podpory atd..

- 78) Státní podpory realizované v České republice jsou v důsledku neprávě nastavených podmínek v GBER odůvodňovány pouze formálně, deklarují cíle, jejichž naplnění není sledováno, nejsou stanovovány indikátory, podle kterých by bylo možné sledovat naplnění cílů. Před, v průběhu ani po realizaci státních podpor nejsou sledovány dopady na hospodářskou soutěž, analýzy jsou nekonkrétní a/či neúplné, formulované obecně, s cílem formálně splnit požadavky státní podpory, nicméně prakticky jediným kritériem, které je při realizaci podpor v ČR sledováno, je míra čerpání rozpočtu určeného na opatření podpory.
- 79) Na nedostatky organizace státní podpory v ČR uskutečňované a odůvodňované GBER opakovaně upozorňuje Nejvyšší kontrolní úřad České republiky ((dále jen „NKÚ“) ve svém kontrolním závěru 16/01 (viz příloha č. 11) a v kontrolním závěru 18/06 (dostupném na <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K18006.pdf>).
- 80) Lze tedy shrnout, že GBER tedy nesplňují účel a nenastavují podmínky uskutečňování státních podpor tak, aby nebyl (bez závažných důvodů) porušován čl. 107 SFEU. V případě, že by GBER bylo soudem shledáno v souladu s právem, pak podpora selektivně a diskriminačně uskutečňovaná v rámci dotačního programu OPPI způsobila žalobci škodu zvláštní a neobvyklou, zcela přesahující meze hospodářského rizika vztahující se obchodní činnost Společnosti žalobce. Škodu lze považovat za neobvyklou, pokud přesahuje meze hospodářského rizika žalobce vztahující se na provozování jeho obchodní činnosti. Zvláštní povaha škody je pak dána tehdy, pokud se dotýká konkrétní úzce vymezené skupiny hospodářských subjektů ve srovnání se skupinou jiných hospodářských subjektů.¹

Přijetí OPPI Komisí rozhodnutím ze dne 3.12.2007

- 81) Komise je jediným orgánem EU kompetentním kontrolovat, že státní podpory jsou realizovány v souladu s čl. 107 SFEU.
- 82) Komise přijala OPPI dne 3.12.2007 a schválila tak uskutečňování podpory na jeho základě (viz příloha č. 2).
- 83) Ve svém rozhodnutí (preambule b. 3)) Komise zhodnotila, že navržený program přispívá k dosažení cílů stanovených v rozhodnutí Rady 2006/702/ES. Selhání trhu ani proporcionalní zvážení hodnot v rozhodnutí obsažených nejsou v rozhodnutí Rady ani rozhodnutí Komise uvedeny.
- 84) Komise v preambuli v b. 6) i v textu rozhodnutí (čl. 4) v deklaruje, že podpora by měla být v souladu s hmotněprávními i procesními pravidly Společenství platnými v době uskutečnění

¹ Blíže rozsudek ve věci Achille v. Komise (SDEU, věc T-279/03) a ve věci Afrikanische Frucht v. Komise (SDEU, věc T-64/01)

podpory. Tím se ovšem pouze částečně zbavuje odpovědnosti za totéž k tíži orgánů realizujících OPPI, neboť (dle mínění žalobce) samotné rozhodnutí Komise není v souladu se SFEU. Komise má navíc ústavní povinnost neustálého dohledu nad dodržováním zásady z čl. 107 SFEU, kterou delegovat nemůže.

- 85) V rozhodnutí Komise stanovuje pouze prioritní osy, výši pomoci a příspěvků, maximální výši spolufinancování.
- 86) Komise u schváleného operačního programu nezkoumala, zda a čím došlo k selhání trhu, které je podmínkou uskutečnění státní podpory. Komise dále po České republice nepožadovala CBA, objektivně stanovené indikátory, analýzu vlivu na hospodářskou soutěž a další náležitosti, které dle žalobce podmiňují uskutečnění státní podpory (viz výše sekce „GBER“).
- 87) Rozhodnutí Komise bylo neveřejné, což dle mínění žalobce odporuje zásadě transparentnosti a neumožňovalo tedy soutěžitelům zpochybnit jeho soulad s právním řádem EU.
- 88) Rozhodnutím Komise autorizovala program v tom směru, že dle Komise podpora neodporuje čl. 107 SFEU, tedy že mj. kompenzuje nějaké selhání trhu a není nahraditelná standardními tržními mechanismy, neovlivňuje hospodářskou soutěž (na společném trhu, nikoliv pouze v rámci ČR), resp. vyvažuje svými cíli poškození soutěžitelů, což bylo dokázáno uplatněním zásady proporcionality, má definované indikátory, podle kterých je možné kvantifikovat cíle a vyhodnotit jejich dosažení atd..
Dle mínění žalobce nic z toho schválený program neobsahoval ani negarantoval.
Nezveřejnění rozhodnutí navíc odporovalo zásadě transparentnosti a neumožňovalo jeho soudní přezkum.
- 89) Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí Komise bylo protiprávní a v rozporu s posláním Komise.
- 90) Dle mínění žalobce měla Komise odmítnout schválit OPPI a trvat na tom, že z OPPI musí vyplývat, že je v souladu s čl. 107 SFEU, zejm. obsahovat náležitosti specifikované výše v bodu 75).

Postup Komise při vyřizování stížnosti žalobce

- 91) Jak uvedeno výše (bod 66) a násl.), žalobce projevil nadstandardní snahu upozornit Komisi na pochybení, ke kterým došlo v rámci návrhu a realizace OPPI.
- 92) Komise nepostupovala v souladu se zásadou řádné správy (čl. 41 Listiny), podání žalobce nebyla vyřizována ani spravedlivě a částečně ani v přiměřené lhůtě, proces vyřizování stížností nebyl žalobci znám, Komise se ve svém rozhodnutí o stížnosti nevypořádala s argumenty žalobce.
- 93) Nařízení Rady 659/1999 upravuje některé aspekty řízení o protiprávní podpoře. S ohledem na chybějící detailní úpravu správního řízení u orgánů EU je nutné vycházet z obecnějších ustanovení obsažených jednak v čl. 41 Listiny, jednak v nezávazných, byť svým charakterem interpretačních a v souladu s judikaturou SDEU obecně přijímaných zásad, obsažených

v Evropském kodexu řádné správní praxe (dále jen „**Kodex**“).

- 94) Žalobce tvrdí, že postup Komise při vyřizování jeho stížnosti odporoval zásadám Kodexu. V případě, že žalovaná toto zpochybní, a soud to bude považovat za vhodné, je ochoten předložit detailní analýzu postupu Komise ve světle Listiny a EKŘSP.
- 95) Dle názoru žalobce měla Komise upozornit žalobce v přiměřené lhůtě již po jeho podání z 1.7.2016 (viz příloha č. 5) na formální požadavky stížnosti. Odpověď Komise z ledna 2017 (viz příloha č. 6) na toto podání měla splňovat požadavky Kodexu na individuální správní akt, zejména uvést právní rámec a podrobné důvody nepřijetí stížnosti, i když nebyly dodrženy formální náležitosti stížnosti.
- 96) V reakci na již formálně podanou stížnost (viz příloha č. 7), která obsahovala řadu právních i věcných argumentů, mělo dle názoru žalobce dojít k zahájení řízení prověřující žalobcem ve stížnosti uváděných skutečností, Komise si měla vyžádat podrobné podklady od orgánů realizujících OPPI a pokud dospěla k závěru, že se nejedná o protiprávní podporu, měla vydat rozhodnutí o tom, že nejde o protiprávní podporu, včetně uvedení právního rámce, popisu úkonů a důkazů, které shromáždila a které odůvodňovaly její rozhodnutí a vypořádání se s právními i věcnými argumenty žalobcem ve stížnosti zmiňovanými.
- 97) Žalobce má za to, že argumenty obsažené ve stížnosti jsou natolik zásadní a natolik dokazují protiprávnost OPPI, že pokud by Komise provedla výše zmíněné úkony, musela by dojít k závěru, že jde o protiprávní podporu porušující čl. 107 SFEU a zahájit řízení o navrácení protiprávní podpory ve smyslu kap. III Nařízení 659/1999.
- 98) Z výše uvedeného má žalobce za prokázané, že postup Komise při vyřizování jeho stížností nebyl v souladu s právem a poškodil jeho práva vyplývající z čl. 41 Listiny a rozvedené v Kodexu.

Rozhodnutí SDEU v žalobě o neplatnost GBER

- 99) Žalobce neuspěl se svojí stížností na protiprávnost OPPI (bod 65 a násl. žaloby) a odhalil tak praktickou nefunkčnost systému, který teoreticky mohl fungovat a zajišťovat naplňování základního principu z čl. 107 SFEU.
- 100) Žalobce se tedy obrátil na SDEU s žalobou na zrušení všech tří GBER z důvodu jejich rozporu se Smlouvami a Listinou. Tento rozpor nemohl být žalobcem odhalen dříve, bez praktického zjištění, jak vzájemně provázaný a relativně komplikovaný systém rozhodování o státních podporách a o stížnostech na jejich protiprávnost funguje. Žalobce má za to, že postupoval řádně a bez zbytečného odkladu ve všech fázích procesu, v němž se snažil upozornit na nesprávnost aplikace čl. 107 SFEU v praktické činnosti Komise.
- 101) SDEU je kompetentní rozhodnout o neplatnosti legislativního aktu Komise. Při svém rozhodování je povinen postupovat v souladu s principem proporcionality a respektovat zásady vyplývající z Kodexu.

- 102) SDEU v obou instancích odmítl žalobu žalobce na neplatnost GBER pro zjevnou nepřipustnost. Důvodem odmítnutí bylo zmeškání objektivní lhůty dvou měsíců stanovené čl. 263 SFEU.
- 103) Žalobce tvrdí (viz rovněž bod 47 a násl. této žaloby), že SDEU měl pro posuzování lhůty v daném případě použít dvouměsíční lhůtu subjektivní, neboť žalobce nemohl v době, kdy GBER vstoupila v platnost, vědět o jejich rozporu se SFEU.
- 104) Formalistické uplatnění lhůty pro žaloby na neplatnost legislativního aktu ze strany SDEU nejen, že podle žalobce odporuje zásadě řádné správy, ale navíc vytváří podmínky pro to, aby v právním řádu EU vedle sebe koexistovaly vzájemně si odporující právní normy ústavní, zákonné a exekutivní, a to jen z důvodu, že jednotlivci, vůči kterým exekutivní norma působí, se o rozporu s normou vyšší právní síly dozví až poté, co je dlouhodobě uplatňována praxi.
- 105) Snaha o zajištění právní jistoty nemůže SDEU vést k tomu, aby odmítl věcně projednat žalobu, ze které by vyplývala protiústavnost exekutivního legislativního aktu. Jednotnost a nerozporuplnost právního řádu totiž rovněž poskytuje právní jistotu, a to právní jistotu vyššího řádu. Dle žalobce nejde o nic menšího, nežli o důvěru v právní stát.
- 106) Žalobce tvrdí, že SDEU svým rozhodnutím v obou instancích zasáhl do jeho práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (čl. 47 Listiny), práva na řádnou správu (čl. 41 Listiny), a postupoval tak v rozporu zejména s principem soudržnosti a principem odpovědnosti. Soud se rovněž ve svém rozhodnutí odvolává na judikáty, které nejsou dostupné v jazyce žalobce.
- 107) Dle mínění žalobce měl SDEU jeho žalobu na zrušení GBER projednat a v případě, že by dospěl k závěru, že GBER jsou v rozporu se SFEU, pak je měl zrušit a ve svém rozhodnutí (v souladu s čl. 264 SFEU) uvést, které jejich účinky zůstávají zachované. Právní jistota všech, kteří na jejich základě postupovali, by byla zachována a byla by obnovena jednotnost a nerozporuplnost právního řádu EU.
- 108) Žalobce předpokládá, že rozhodováním o aktuální žalobě budou pověřeni jiní soudci než ti, kteří rozhodovali o jeho žalobě na neplatnost GBER, aby bylo odstraněno podezření z podjatosti.

VII. Dokazování

- 109) Žalobce předpokládá řadu replik mezi žalobcem a žalovanou, během kterých se vyjasní, na čem se strany sporu shodnou a na čem nikoliv. Žalobce si tedy vyhrazuje právo doplňovat argumenty a důkazy i v této žalobě výslovně neuváděné.
- 110) Aby SDEU řádně posoudil danou žalobu, musí odpovědět na řadu otázek, z nichž některé mají charakter pouhého právního posouzení, u jiných bude možná zapotřebí svědecká výpověď, posudek apod. Žalobce dále uvádí některé otázky, které považuje za klíčové:

Otázka 1: Platí zásada, že stát svými podporami nezasahuje do hospodářské soutěže na společném trhu, a pokud ano, pak pouze ve výjimečných případech ospravedlnitelných objektivně doloženým vyšším zájmem, který převáží, a to pouze za náhradu poškozeným?

Návrh odpovědi: Ano, platí zásada, že stát nesmí zasahovat do hospodářské soutěže na společném trhu. Při rozhodování o státních podporách je nutné vždy postupovat v duchu principu proporcionality, zvážit všechny dotčené hodnoty, odpovědět na otázky, zda je státní podpora nutná, zda je vhodná a zda může ovlivnit zákonem chráněná práva jednotlivců. Ty musí případně odškodnit.

Otázka 2: Je SDEU oprávněn přezkoumávat naplnění činnosti Komise v oblasti hospodářské soutěže, když je výhradně Komisi svěřeno právo posuzovat otázky s hospodářskou soutěží spojené?

Návrh odpovědi: Činnost Komise je v duchu čl. 41 a 47 Listiny a z nich vycházejících zásad přezkoumatelná soudně. Soud je oprávněn přezkoumat, zda Komise jednala v rámci svých zákonem svěřených pravomocí, způsobem a v hranicích, které zákon předpokládá. Soud přitom proporcionálně zvažuje všechny dotčené zájmy a hodnoty a posuzuje, zda jednání Komise nezasahuje do některých z nich a naplňuje poslání, které zákonodárce předpokládá. Nepřezkoumatelnost činnosti Komise by byla v rozporu s principy právního státu a znamenala by, že Komise je nad zákonem. Soud navíc musí vycházet ze zásady, že exekutivní orgán sám o sobě není kompetentní nalézt všechny souvislosti k posouzení kontextu své činnosti v rámci právního řádu; k tomu je v duchu dělení moci pouze moc soudní.

Otázka 3: Platí, že Komise jedná pouze na základě a v mezích zákonného (ústavního) zmocnění, je tedy povinna respektovat zásadu uvedenou v otázce 1 a podřídit tomu svoji činnost (vč. činnosti legislativní), monitorovat neustále uskutečňování státních podpor a pokud se dozví o podpoře uskutečněné v rozporu s touto zásadou, má zahájit řádné řízení týkající se protiprávní podpory?

Návrh odpovědi: Komise má jako jediné zmocnění posuzovat otázky slučitelnosti státní podpory se společným trhem. Toto zmocnění vyplývá zejm. z čl. 108 SFEU, ze kterého lze dovodit, že Komise dbá především na to, aby státní podpory nezasahovaly do hospodářské soutěže. Zákonné zplnomocnění Komise spočívá především v průběžném zkoumání režimů podpory a přijímání opatření v případě, že tyto zasahují do hospodářské soutěže, dále pak v posuzování návrhů podpor ze strany jednotlivých států. Komise má dále za povinnost nastavovat pravidla pro uskutečňování podpor v oblastech, které jsou vyjmuty z řízení podle čl. 108 odst. 3 SFEU, a to tak, aby nedocházelo k porušování čl. 107 SFEU, který jako zásadu určuje zákaz zasahování do hospodářské soutěže.

Otázka 3: Je GBER dostatečnou zárukou naplnění role Komise z pohledu nezasahování do hospodářské soutěže a jsou oblasti vyjmuté GBER z řízení upraveného v čl. 108 odst. 3) SFEU automaticky objektivně slučitelné se zásadou z čl. 107 SFEU?

Návrh odpovědi: GBER není samo o sobě dostatečnou zárukou, že podpora realizovaná na jeho základě je automaticky v souladu s čl. 107 SFEU. GBER nezbavuje Komisi odpovědnosti za naplnění její role upravené v čl. 108 SFEU. Oblasti vyjmuté z řízení podle čl. 108 odst. 3 nejsou automaticky objektivně slučitelné se společným trhem. Může existovat předpoklad, že hodnoty, které podpory ve vyjmutých oblastech pomůžou vytvořit, kompenzují negativní vliv zásahu do hospodářské soutěže, to však nesnímá z Komise dohlížecí povinnost (čl. 108 odst. 1 SFEU) a musí být proporcionálně zvažovány v rámci zkoumání nákladové efektivnosti.

Je na Komisi, aby zajistila, že podpory ve vyjmutých oblastech neovlivní hospodářskou soutěž, resp. aby případně odškodnila ty soutěžitele, kteří budou postiženi negativním zásahem do hospodářské soutěže, který je kompenzován vznikem jiných hodnot, na kterých je EU založena a které vyplývají ze Smluv.

Poměrně závažným argumentem svědčícím o nedostatečnosti GBER je i skutečnost, že ačkoliv Komise dohlíží na zachování konkurence v rámci celého společného trhu, prakticky neexistuje mechanismus kontroly soutěžitelů v jednom členském státě nad podporami uskutečňovanými v členském státě jiném.

Otázka 4: Pokud uplatněním stávajících GBER došlo k porušení norem zakládajících práva žalobce a způsobení škody žalobci, kterou nemohl odvrátit ani zmírnit, náleží žalobci spravedlivé odškodnění v přiměřené lhůtě; měl systém ustanovený GBER s tímto odškodněním poškozených soutěžitelů počítat?

Návrh odpovědi: Pokud dojde ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti EU, rozhodne SDEU o náhradě škody podle č. 340 SFEU, resp. čl. 41 Listiny. Pokud podpory uskutečňované na základě GBER ve větší míře zasahují do hospodářské soutěže, bylo by vhodné, aby GBER určila i pravidla pro odškodnění poškozených soutěžitelů.

Otázka 5: Porušila Komise závažným způsobem své povinnosti, když schválila OPPI svým rozhodnutím ze dne 3.12.2007, překročila tím zjevně a závažným způsobem meze své posuzovací pravomoci, porušila tím normy zakládající práva žalobce a způsobila tím žalobci škodu, kterou nemohl odvrátit ani zmírnit?

Návrh odpovědi: Komise závažným způsobem porušila své povinnosti tím, že schválila OPPI svým rozhodnutím ze dne 3.12.2007. OPPI nezajišťoval, že nebude negativně zasaženo do hospodářské soutěže, nebyly stanoveny jednoznačné indikátory umožňující zhodnotit naplnění cílů programu podpory, z ex-ante analýzy nevyplývala nezbytnost státní podpory z hlediska společného zájmu, adicionality a nákladové efektivity. Selektivní zásah do trhu polygrafie, na kterém nedocházelo k selhání trhu, byl likvidační pro nepodpořené soutěžitele, kteří nemohli konkurovat snížení cen po jejich náklady.

Otázka 6: Porušila Komise závažným způsobem právní normy tím, že nepostupovala řádně při vyřizování stížností žalobce, neprověřila řádně okolnosti podpory, nezahájila řízení týkající se protiprávní podpory a porušila tak normy zakládající práva žalobce?

Návrh odpovědi: Komise nepostupovala při vyřizování stížností žalobce v souladu se zásadou řádné správy, zejm. tím, že se v odůvodnění svého rozhodnutí nevyřadila s argumenty žalobce, nezahájila řízení týkající se protiprávní podpory a neinformovala žalobce o úkonech, které provedla ke zjištění skutkového stavu realizace OPPI, proti které stížnost směřovala. Porušila tak právo žalobce na řádnou správu.

Otázka 7: Je Komise povinna svou činnost a rozhodnutí v oblasti státních podpor odůvodňovat tak, aby byla zjevná objektivita a vyváženost takové činnosti a rozhodnutí?

Návrh odpovědi: Objektivita a vyváženost jsou základními předpoklady pro činnost a rozhodování Komise v oblasti státní podpory, stejně tak jako jejich odůvodňování jsou všechny tyto složky součástí zásady řádné správy a uplatnění principu proporcionality ve fungování všech orgánů EU.

Otázka 8: Porušil SDEU závažným způsobem své povinnosti tím, že z formálních důvodů odmítl žalobu na neplatnost GBER žalobce, věcně ji neprojednal, nezajistil tak jednotnost a nerozporuplnost právního řádu a porušil tak normy zakládající práva žalobce?

Návrh odpovědi: SDEU v žalobě na neplatnost GBER postupoval v rozporu se zásadou proporcionality a zásadou řádné správy. Porušil tak práva žalobce vyplývající z čl. 41 a 47 SFEU.

Otázka 9: Je SDEU oprávněn přezkoumávat náplň činnosti Komise a její rozhodování v oblasti hospodářské soutěže, když je Komisi svěřeno výhradní právo posuzovat otázky s hospodářskou soutěží související?

Návrh odpovědi: Zásadou právního státu je soudní přezkoumatelnost rozhodnutí exekutivních orgánů z hlediska toho, zda jde o rozhodnutí učiněná na základě zákonného zmocnění, v mezích a způsobem, který zákon předpokládá.

111) Vzhledem k tomu, že žalobce při podání žaloby neví, které skutečnosti budou žalovanou zpochybňovány, ponechává si možnost předložit důkazy a navrhopvat svědky na základě replik, které budou mezi žalovanou a žalobcem vyměněny.

112) Žalobce považuje za vhodné, aby k dosvědčení výše uvedených tvrzení byly zatím použity následující důkazy:

Přílohy:

- Rozhodnutí Komise ze dne 3.12.2007 včetně příloh (viz příloha č. 2)
- E-mail žalovaného ze dne 15.3.2017 (příloha č. 3)
- Znalecký posudek Ing. Dvořáčka (příloha č. 4)
- Stížnost žalobce ze dne 1.7.2016 (viz příloha č.5)
- Odpověď Komise na stížnost žalobce ze dne 26.1.2017 (viz příloha č. 6)
- Doplnění stížnosti žalobce ze dne 10.5.2017 (viz příloha č. 7)
- Odpověď Komise ze dne 4.7.2018 (viz příloha č. 8)
- Rozhodnutí Tribunálu o žalobě na neplatnost GBER ze dne 15.1.2019 (viz příloha č. 9)
- Rozhodnutí Soudního dvora o odvolání proti rozhodnutí Tribunálu ze dne 5.9.2019 (viz příloha č. 10)
- Kontrolní závěr NKÚ 16/01 (viz příloha č. 11) dostupný také online <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K16001.pdf>
- Kontrolní závěr NKÚ 18/06 dostupný online <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K18006.pdf>
- Údaje Českého statistického úřadu o vývoji zaměstnanosti v oblasti polygrafického průmyslu (viz příloha č. 12)
- Prezentace problematiky s názvem Dopady dotační politiky (autor žalobce), zahrnující i grafické srovnání dotovaných a nedotovaných tiskáren (viz příloha č. 13)

Další navrhané důkazy:

- Úplná ex-ante analýza předcházející OPPI (k vyžádání na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, není již dostupná online)
- OPPI (k vyžádání na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, není již dostupný online) – vzhledem ke skutečnosti, že existovalo zřejmě několik verzí, které se časem měnily, je potřeba si vyžádat všechny verze s uvedením, od kdy platily
- Průběžné analýzy OPPI (k vyžádání na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, nejsou již dostupné online)
- Ex-post analýza OPPI (k vyžádání na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, není dostupná online)
- Výslech žalobce jako svědka
- Výslech soudního znalce ing. Dvořáčka
- Výslech zástupce Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž při Evropské komisi
- Výslech zástupce Evropského účetního dvora
- Výslech zástupce odboru kontroly Nejvyššího kontrolního úřadu ČR
- Výslech zástupce odboru kontroly Ministerstva průmyslu a obchodu
- Zpracování znaleckého posudku určujícího hodnotu podílu žalobce na zkrachovalé firmě v případě, že soud rozhodne o mimosmluvní odpovědnosti EU za škodu
- Další důkazy a výslechy, tak jak budou potřebné k doložení sporných otázek, tak jak vyplnou z replik mezi stranami

VIII. Shrnutí

- 113) Žalobci vznikla škoda, které nemohl předejít ani ji zmírnit při vynaložení veškeré své snahy v rámci obecné prevenční povinnosti;
- 114) Ze strany orgánů EU došlo k závažnému porušení více norem EU (vč. zjevného a závažného překročení mezí posuzovací pravomoci Komise) tím, že Komise přijala GBER obsahující závažné nedostatky odporující čl. 107 SFEU, Komise schválila svým rozhodnutím OPPI, ačkoliv byl program v příkrém rozporu s čl. 107 SFEU, Komise při projednání stížností žalobce postupovala v rozporu se svým posláním a v rozporu se zásadou řádné správy, resp. tím, že se SDEU odmítli zabývat žalobou žalobce na neplatnost GBER;
- 115) Ve všech případech došlo k porušení norem zakládajících práva žalobce;
- 116) Existuje jednoznačná příčinná souvislost mezi zmíněnými porušeními práva orgány EU a vznikem škody.
- 117) Z výše uvedeného vyplývá, že jsou splněny podmínky vzniku mimosmluvní odpovědnosti EU, přičemž dle názoru žalobce každé ze čtyř zmiňovaných porušení samo o sobě zakládá odpovědnost za škodu.**
- 118) Při rozhodování o mimosmluvní odpovědnosti za škodu není nutné, aby byl právně vadný akt prohlášen za neplatný. Přes to lze konstatovat, že žalobce vyvinul maximální úsilí ke zjednání nápravy tak, aby nadále nedocházelo k prodlužování stavu, který jej poškodil a který odporuje hodnotám EU, na kterých je postavena. Na ukončený OPPI navazuje aktuálně realizovaný OPPIK (Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost), který trpí stejnými vadami, jako OPPI. Žalobci navíc není známo, jak jsou programy podpory realizovány v jiných členských státech, je předpoklad, že trpí stejnými vadami.
- 119) Při rozhodování o škodě soud musí jednak určit, zda jsou dány podmínky pro vznik mimosmluvní odpovědnosti a zda tedy ke vzniku odpovědnosti došlo.
- 120) Následně musí soud určit výši náhrady škody. Žalobce při stanovení žalované částky vycházel z obecných pravidel pro stanovení hodnoty podniku, nicméně je zřejmě vhodné, aby bylo soudem za tímto účelem zadáno vypracování znaleckého posudku. Pokud by soud určil pouze, že jsou naplněny podmínky mimosmluvní odpovědnosti EU

IX. Závěr – návrhová žádání

121) Návrhová žádání žalobce:

- I. Žalobce navrhuje, aby Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že orgány Evropské unie závažným způsobem porušily své povinnosti a způsobily žalobci škodu tím, že:**
 - a) Evropská komise přijala GBER v podobě, ve které mj. překračuje zákonné zmocnění ze Smluv, ve které nezajišťuje naplnění ústavních zásad pro výjimečnost a odůvodněnost zasahování do hospodářské soutěže ovlivňující společný trh a ve které protiprávně umožnila realizaci státní podpory v rámci OPPI, která poškodila podnikání firmy žalobce;**
 - b) Evropská komise přijala svým rozhodnutím ze dne 3.12.2007 Operační program odporující Smlouvám a Listině a toto rozhodnutí nezveřejnila;**

- c) Evropská komise nepostupovala řádně při vyřizování stížností žalobce na protiprávnost OPPI, a to tím, že jednak neprověřila okolnosti vzniku a realizace OPPI, jednak řádně neodůvodnila své zamítnutí stížnosti žalobce;
 - d) Soudní dvůr Evropské unie se odmítl zabývat meritem věci v žalobě na zrušení GBER a zamítl žalobu jako zjevně neopodstatněnou, čímž porušil svoji ústavní povinnost uplatňování zásady proporcionality a přehnaně formalistickým jednostranným přístupem porušil žalobcovo ústavní právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces
- II. Žalobce navrhuje, aby Soudní dvůr Evropské unie určil, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci peněžitou částku ve výši 4.800.000 EUR na náhradě škody způsobené výše uvedeným, a to do tří dnů od právní moci rozsudku
- III. Žalovaná je povinna uhradit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce.

Petr Fryč

Mgr. Šárka Oharková
advokátka